

خبر

دکتر پزشکیان در گفت‌وگو با شبکه خبری سی‌بی‌اس:

آماده‌گفت‌وگو هستیم اما قدری وزور رانمی‌پذیریم

رئیس جمهور با تاکید بر آمادگی ایران برای ادامه مذاکرات درباره مسائل هسته‌ای و دیگر موضوعات مورد اختلاف، شرط تدایوم این مسیر را بازسازی اعتماد و پایبندی عملی واشنگتن به توافقات دانست و گفت: ایران دنبال جنگ نیست اما در برابر فشار، تهدید و حمله از خود دفاع خواهد کرد. دکتر مسعود پزشکیان در جریان حضور در نیویورک و در حاشیه هشتاد و یکمین مجمع عمومی سازمان ملل در گفت‌وگویی تفصیلی با شبکه آمریکایی سی‌بی‌اس گفت: اکنون جو بی اعتمادی عمیقی بین ایران و آمریکا به وجود آمده و دلیل آن این است که ماتکونن چندین بار با آمریکا گفت‌وگو کردیم، در برجام به تفاهم رسیدیم، بعد از چندین ماه گفت‌وگو و توافق رئیس جمهور آمریکا آن توافق را پاره کرد. پس از این‌که دولت چهاردهم مسئولیت را به عهده گرفت نیز دوباره نشستیم و باهم گفت‌وگو کردیم، در میانه گفت‌وگو به ما حمله کردند، بمباران کردند، اسرائیل و پس از آن آمریکا جنگ علیه ملت ایران را آغاز و تعداد زیادی از فرماندهان، مسئولان و دانشمندان ما را شهید کردند. رئیس جمهور با اشاره به بمباران مراکز اتمی ایران توسط آمریکا و اسرائیل و عدم محکومیت سازمان بین‌المللی انرژی اتمی تاکید کرد: ما هیچ‌گاه دنبال سلاح هسته‌ای نبودیم، آنها رهبری را شهید کردند که براساس فتوای ایشان، ساخت سلاح هسته‌ای حرام است. از نظر اعتقادی و نه از نظر قانونی، بدین معناکه حتی اگر دیران کسانی باشند که انگیزه ساخت سلاح هسته‌ای داشته باشند، از نظر اعتقادی حق ندارند به آن طرف حرکت کنند. پزشکیان با اشاره به قصد آمریکا و اسرائیل برای ساقط کردن حکومت در ایران گفت: ما با تمام وجود گفت‌وگو می‌کنیم اما قدری و زور را نمی‌پذیریم و نمی‌پذیریم که ما را به تسلیم وادار کنند. رئیس جمهور تصریح کرد: تا جو اعتماد باز نگردد و آمریکایی‌ها دست از آنچه هر روز برای ما تحمیل می‌کنند برندارند، اعتماد کردن سخت است. تحریرها را هر روز افزایش می‌دهند، هر روز تهدید می‌کنند و به آنچه نوشته‌اند عمل نمی‌کنند. آیا اگر گفت‌وگو کنیم عمل خواهند کرد؟ به آنچه امضا کرده عمل نمی‌کنند. چطور باور کنیم اگر صحبت کنیم مشکل حل خواهد شد؟

شعام: مذاکرات برای رفع محدودیت‌های هوایی ادامه دارد

دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی درباره برخی اخبار خلاف واقع در موضوع حمل و نقل هوایی اطلاعیه‌ای صادر کرد. متن اطلاعیه سه بندی شعام بدین شرح است: انتشار برخی تفاسیر و نقل قول‌های خلاف واقع از سخنان دبیر شورای عالی امنیت ملی درباره موضوع حمل و نقل هوایی، موجب طرح سوالات و ابهاماتی گردیده‌است که بدین وسیله اعلام می‌دارد: ۱. ادعای این‌که ایران در مقابل محدودیت‌های هوایی اخیر دست به مقابله به‌مثل نظامی می‌زند، تکذیب می‌شود. ۲. مذاکرات میان ایران با کشورهای مربوطه برای رفع برخی محدودیت‌های هوایی غیرقانونی ایجاد شده، با جدیت در حال انجام و پیگیری است. ۳. راهکارهای غیرنظامی متعددی برای مقابله به‌مثل وجود دارد که در صورت ضرورت، برای برخی از فرودگاه‌ها اعمال خواهد شد و البته امیدواری مسئله به این نقطه نیز منجر نشود.

سعودی نگران پرداخت عوارض در تنگه هرمز شد!

وزیر خارجه عربستان بدون اشاره به نقش تجاوزات آمریکا در بسته شدن تنگه هرمز مدعی شد نباید هیچ عوارضی از این تنگه گرفته شود. فیصل بن فرحان وزیر خارجه عربستان دیروز ادعاهایی علیه جمهوری اسلامی ایران مطرح کرد و نسبت به تنگه‌های هرمز و باب‌المندب معترض شد. وزیر امور خارجه عربستان مدعی شد تنگه هرمز باید به شرایط پیش از جنگ بازگردد و هیچ عوارضی هم از آن گرفته نشود. وی که کشورش عامل تجاوز به یمن بوده مدعی شد عربستان در پی استقرار یمن و حمایت از غیرنظامیان در این کشور است. بن فرحان بدون هیچ اشاره‌ای به میزبانی عربستان از نظامیان تروپوست آمریکا و حمایت از جنگ علیه مردم ایران ادعا کرد: ما و کشورهای منطقه مورد حملات ظالمانه ایران قرار گرفته‌ایم. به هر حال امنیت منطقه خلیج [فارس] بخش جدایی‌ناپذیر امنیت منطقه و جهان است. وزیر خارجه سعودی با بیان این‌که تلاش‌ها برای بازگرداندن امنیت به منطقه نمی‌تواند بر پایه سلطه‌گری باشد، گفت: هرگونه ترتیبات مرتبط با امنیت منطقه باید جامع و پایدار باشد. بن فرحان بدون اشاره به محاصره دریایی ایران توسط آمریکا مدعی شد: خطراتی که دریاوردی بین‌المللی را تهدید می‌کند می‌تواند بر اقتصاد جهانی تاثیر بگذارد. ما بر اهمیت تضمین آزادی دریانوردی در همه‌آبراه‌های بین‌المللی تاکید می‌کنیم.

تحولات دیپلماتیک روزهای گذشته نشان می‌دهد استقبال دولتمردان از تفاهم دوباره با آمریکا به بازنمایی ضعف منجر شده است

باز هم مذاکره، باز هم تهدید

کلامی و دعوت به صلح را برپایه اخلاق به نمایش گذاشت، پاسخ واشنگتن افزایش فشار و خط و نشان کشیدن برای حملات بعدی بود. وال استریت ژورنال در ساعات گذشته به نقل از مقامات ارشد کاخ سفید گزارش داد که ترامپ نه تنها پیشنهاد آتش بس تهران را به دلیل بی‌اعتمادی رد کرده بلکه سناریوی قطعی او ازسرتگیری بمباران های سنگین علیه تأسیسات ایران بلافاصله پس از انتخابات میان دوره‌ای ماه نوامبر است. دونالد ترامپ نیز با صراحتی تحقیرآمیز و در موضعی علنی دست رد به سینه این رویکرد انفعالی زد و با انتشار متنی در شبکه اجتماعی خود تصریح کرد: «هرگونه توافقی را که در آن ایران به دنبال از سرگیری فوری تجارت باشد رد می‌کنم. زیرا این کار متحمل زیان‌های سنگینی می‌شود. ما در حال دستیابی به پیروزی بزرگی هستیم و کنترل کامل تنگه هرمز را در اختیار داریم. ایران خواستار توافق است و من هم توافق کردن را دوست دارم اما این پیشنهاد آنها قابل قبول نیست.»

همزمان با این لفاظی‌های مستکبرانه، مارکو روبیو وزیر امور خارجه آمریکا در نشست خبری خود در نیویورک، هرچند از عبارت «مثبت بودن نفس تماش‌ها» سخن گفت اما صراحتا دستیابی به هر توافقی را مستلزم فرآیندی زمانبر خواند و هشدار داد که گزینه‌های نظامی ترامپ همچنان روی میز است. مایک والتز کلامی و دعوت به صلح را برپایه اخلاق به نمایش گذاشت، پاسخ واشنگتن افزایش فشار و خط و نشان کشیدن برای حملات بعدی بود. وال استریت ژورنال در ساعات گذشته به نقل از مقامات ارشد کاخ سفید گزارش داد که ترامپ نه تنها پیشنهاد آتش بس تهران را به دلیل بی‌اعتمادی رد کرده بلکه سناریوی قطعی او ازسرتگیری بمباران های سنگین علیه تأسیسات ایران بلافاصله پس از انتخابات میان دوره‌ای ماه نوامبر است. دونالد ترامپ نیز با صراحتی تحقیرآمیز و در موضعی علنی دست رد به سینه این رویکرد انفعالی زد و با انتشار متنی در شبکه اجتماعی خود تصریح کرد: «هرگونه توافقی را که در آن ایران به دنبال از سرگیری فوری تجارت باشد رد می‌کنم. زیرا این کار متحمل زیان‌های سنگینی می‌شود. ما در حال دستیابی به پیروزی بزرگی هستیم و کنترل کامل تنگه هرمز را در اختیار داریم. ایران خواستار توافق است و من هم توافق کردن را دوست دارم اما این پیشنهاد آنها قابل قبول نیست.»

همزمان با این لفاظی‌های مستکبرانه، مارکو روبیو وزیر امور خارجه آمریکا در نشست خبری خود در نیویورک، هرچند از عبارت «مثبت بودن نفس تماش‌ها» سخن گفت اما صراحتا دستیابی به هر توافقی را مستلزم فرآیندی زمانبر خواند و هشدار داد که گزینه‌های نظامی ترامپ همچنان روی میز است. مایک والتز

از روشن شدن نتایج انتخابات میان دوره‌ای ماه نوامبر (کنگره) ندارد. منطق سیاسی حاکم بر کاخ سفید دیکته می‌کند که پرونده بحران با ایران مستقیما به کارت بازی ترامپ در صندوق‌های رأی بدل شود هرگونه اقدام تنش‌زا که قیمت نفت را پیش از نوامبر در بازارهای جهانی دچار جهش کند خطری بزرگ برای سبد آرای جمهوری خواهان محسوب می‌شود. در حالی که دادن امتیاز اقتصادی به ایران نیز از سوی رقبای به ضعف تفسیر خواهد شد.

از این رو استراتژی فعلی ترامپ بر یک جنگ فرسایشی معلق استوار شده است. در این پازل، واشنگتن از تمایل دیپلمات‌های ایرانی برای گفت‌وگو و بازگشت به تفاهم اسلام‌آباد سوءاستفاده می‌کند تا ابتکار عمل‌های راهبردی تهران، نظیر بستن تنگه هرمز یا واکنش متقابل به تحریم‌های پروازی را در حالت تعلیق نگه دارد. عباراتی نظیر «گفت‌وگوها تا حدودی مثبت بود» که رویو به‌کار برد، سربایی بیش نیست تا دست تهران را در به‌کارگیری اهرم‌هایش ببندد، در حالی که کاخ سفید در همان لحظه در حال خط و نشان کشیدن برای حملات تازه و اعمال شدیدترین محاصره‌های هوایی و دریایی است. واشنگتن می‌کوشد تهران را با امیدهای واهی به میز مذاکره سرگرم سازد تا زمان طلایی اقدام متقابل ایران بسوزد، در حالی که خود به‌طور بی‌وقفه حلقه محاصره فرودگاهی، ممانعت از پهلوگیری کشتی‌ها و فشار بر کشورهای واسط را تنگ‌تر می‌کند.

گام دوم این پازل چنان‌که در گزارش وال استریت ژورنال با صراحت افشا شد، فاز اجرایی پس از انتخابات نوامبر است. بر مبنای این فرضیه، طرف آمریکایی خود را آماده می‌کند تا پس از عبور از گردنه انتخابات، با تکیه بر تهدیدات انباشته‌شده به‌سوی فاز برخورد مستقیم یا تحمیل شرایط تسلیم حرکت کند.

در چنین فضایی، ادبیات مقامات واشنگتن پیرامون عباراتی چون «تغییر رفتار رژیم» یا نامگذاری مضحک «تنگه ترامپ» نشان می‌دهد کاخ سفید هر تلاشی برای تفاهم را نشانه عقب‌نشینی قطعی فرض کرده است. طرف آمریکایی معادله‌ای یک‌طرفه را دنبال می‌کند که در آن تهران باید از حقوق حاکمیتی و ابزارهای موازنه‌ساز خود دست بردارد، در حالی که سایه ارباب و ماشین جنگی پنتاگون بر سر کشور حفظ شود. متأسفانه مدل بازنمایی دستگاه سیاسی کوچک‌ترین خللی در این توهم دشمن ایجاد نکرد بلکه فرضیه طرف مقابل مبنی بر سودمند بودن تهدیدات را تقویت نمود. تجربه تاریخی بارها اثبات کرده که در برابر هیأت حاکمه عهدشکن آمریکا، تمنای صلح هرگز مانع از جنگ‌افروزی متخاصم نشده است. تنها موازنه واقعی قدرت، دست بسته و محاسبات پرهزینه است که می‌تواند دشمن را وادار به عقب‌نشینی کند، نه اصرار مکرر بر نشستن پشت میزی که تهرمی جز بازتولید تهدیدات بیشتر ندارد.

به حقوق خود کند. بنابراین باید احتمالات مختلف را در این زمینه در نظر داشت. مسلمانان ایران همان‌گونه که در دوره‌های قبلی با قدرت و اعتماد به‌نفس کامل در برابر تهدیدات و تهاجمات آمریکا ایستادگی کرده، چنانچه دولت آمریکا تصمیم به شروع مجدد تهاجمات نظامی خود بگیرد، همچنان با همان قدرت به آنها پاسخ خواهد داد و مجدداً آنها را با ضربات سنگین خود وادار به عقب‌نشینی خواهد کرد. آمریکایی‌ها این مسأله را تاکنون چند بار تجربه کرده‌اند و اگر بخواهند مجدداً دست به جنایات خود بزنند، با توجه به این‌که ایران توانسته سطح پدافندی و آفندی خود را ارتقا دهد، این بار نیز دشمن با شگفتانه‌های زیادی مواجه خواهد شد و مجدداً شکست خورده و سرافکنده عقب‌نشینی خواهند کرد. موضوع دیگری که در این میان مطرح است، اظهارات اخیر آقای دکتر پزشکیان درباره آمادگی ایران برای رقیق‌سازی اورتیوم غنی‌شده است. باید در نظر داشت که با توجه شرایطی در این زمینه وجود دارد. ورود به این بحث در نهایت هوشیاری صورت پذیرد تا بتوانیم از ابزارهای چانه‌زنی خود نهایت بهره را برده و صرفاً در برابر کسب امتیازات تضمین شده و اجرای این امتیاز از طرف مقابل، وارد نوعی تعامل با آنها شویم. بنابراین طرح رقیق کردن اورتیوم ۶۰ درصد بدون کسب امتیازات برابر و بلکه بیشتر از طرف مقابل (آمریکا) درواقع به‌نوعی عقب‌نشینی از سوی ما محسوب می‌شود و چه بسا آنها را به اقدامات بیشتر و تهاجمات بیشتر تحریک کند.

از ابتدا از سوی مقامات مسئول و به‌خصوص شورای عالی امنیت ملی اعلام شده است که آماده‌ایم در صورت کسب امتیازات و به‌صورت مرحله به مرحله چنانچه آمریکا به تعهدات خود عمل کند، ما نیز تعهداتی را در نظر داشته باشیم و به آن عمل کنیم. باید به این توجه کنیم که ایران همواره درباره مسائل هسته‌ای و مشخصاً در چند ماه گذشته بر این تاکید کرده است که فعلاً تا زمانی که آمریکا به تهاجمات و تهدیدات خود پایان ندهد، درباره مسائل هسته‌ای بحث و گفت‌وگویی انجام نخواهد شد. در تفاهم‌نامه اسلام‌آباد نیز این مسأله مطرح بود که یک دوره «روزه برای اجرای تعهدات دو طرف در نظر گرفته شود و پس از آن درباره موضوع هسته‌ای با یکدیگر مذاکره داشته باشیم.

بنابراین به‌نظر می‌رسد احتمالاً منظور آقای پزشکیان نیز باید این باشد که ما آماده هستیم در صورت اجرای تعهداتی که آمریکا در تفاهم‌نامه اسلام‌آباد برعهده دارد درباره مسائل هسته‌ای صحبت کنیم.

هنگامی که رئیس دستگاه اجرایی جمهوری اسلامی ایران در مقابل دوربین رسانه محافظه‌کار و بازوی تبلیغاتی پنتاگون یعنی فاکس نیوز، با لحنی توجیه‌گرانه تاکید می‌کند که ما پولی نداریم، همه منابع ما بلوکه شده و حتی در پاسخ به اتهامات مالی پیرامون حمایت از هم‌پیمانان منطقه‌ای تصریح می‌دارد که ما حتی امکان بازگرداندن عواید حاصل از فروش نفت به چین را هم به دلیل انسداد بانکی نداریم، این جملات در اتاق‌های فکر و نهادهای راهبردی غرب به‌هیچ‌وجه به‌عنوان شفافیت دیپلماتیک یا تلاش اخلاقی برای اثبات عدم جنگ‌طلبی درک نمی‌شود بلکه دقیقاً به منزله صدور دعوت‌نامه‌ای برای باج‌خواهی و جسارت بیشتر دشمن تعبیر می‌گردد.

سناریوی واشنگتن؛ فریز فرسایشی تا انتخابات، بازگشت به تقابل سخت

نگاهی همه‌جانبه به اظهارات اخیر دونالد ترامپ، تحرکات وزارت خارجه تحت مدیریت روبیو و موضع‌گیری‌های ارکان امنیتی آمریکا نشان می‌دهد که ایالات متحده با مهارت تمام در حال مدیریت یک بازی دوگانه است: گرم نگه داشتن تنور گمانه‌زنی‌های دیپلماتیک برای مهار ایران همزمان با تشدید تمهیدات جنگی در پشت صحنه. واشنگتن هیچ تمایلی به ورود به یک مصالحه معنادار یا کاهش تحریم‌ها با تپش

هزینه‌های ساخت تصویر مضیق در نیویورک

در حالی که سخنرانی رئیس‌جمهور در صحن مجمع عمومی مقتدرانه و بر پایه‌های حقوقی، اصول حاکمیت ملی و محکومیت نقض عهد غرب استوار بود، عملکرد وی و رئیس دستگاه دیپلماسی در فضای مصاحبه‌های اختصاصی با رسانه‌های جریان اصلی آمریکا، عملاً این تصور باطل را برای طرف مقابل ایجاد کرد که فشار حداکثری جواب داده و تهران به هر قیمتی به دنبال راه گریزی از طریق چانه‌زنی سیاسی است. مهم‌ترین آسیب این مواضع، «برساخت یک تصویر شکننده و مضطر» از توان اقتصادی و ساختار تاب‌آوری ایران در ادراک عمومی و دستگاه محاسباتی نومحافظه‌کاران مستقر در واشنگتن بود.

در ادبیات روابط بین‌الملل و روان‌شناسی سیاسی منازعات، بازنمایی وضعیت داخلی تعیین‌کننده اصلی فرمول موازنه قواست.

یادداشت

مسعود رضایی | تحلیلگر ارشد مسائل سیاسی

ترامپ همچنان در توهم است

از ابتدای تهاجم آمریکا به ایران، جمهوری اسلامی ایران اعلام کرده است که دنبال دفاع از خود است و در دفاع از خود به هیچ‌وجه کوتاه نخواهد آمد و این کار را مقتدرانه و با قدرت انجام خواهد داد. از سوی دیگر، ایران بر حقوق خود در منطقه غرب آسیا و همچنین بر تنگه هرمز و خلیج فارس تاکید کرده و به صراحت اعلام داشته است که از حقوق خود چشم‌پوشی نخواهد کرد. در طول هفت ماه گذشته نیز مذاکراتی که به‌صورت غیرمستقیم میان ایران و آمریکا صورت گرفته، مبتنی بر همین نوع نگاه ایران بوده است. ایران در این طرح‌ها و مذاکرات همواره حقوق خود را مطرح کرده، بر آنها پافشاری کرده و خواستار رعایت آنها از سوی آمریکا و دیگر کشورها بوده است. اگرچه محتوای طرح اخیر ایران، یعنی همان طرحی که وزیر امور خارجه اعلام کرده بود و به‌عنوان یک پیشنهاد به طرف آمریکایی ارائه شده، به‌صورت روشن و واضح اعلام نشده است اما می‌توان بر مبنای طرح‌های پیشینی که ایران ارائه داده بود، قائل به این بود که همان حقوق ملت ایران که در طرح‌های پیشین نیز مطرح شده، در این طرح هم مورد توجه قرار گرفته است.

آمریکا از همان ابتدا بنا را بر این گذاشت که حقوق ملت ایران را رعایت نکند. همه شاهد بودند زمانی که تفاهم‌نامه اسلام‌آباد امضا شد، آمریکا این تفاهم‌نامه را با این هدف امضا کرد که ایران را مستعد به مسائلی کند و در عین حال، خودش از اجرای تعهداتی که در این توافق‌نامه وجود داشت سرباز بزند. درواقع آمریکایی‌ها دنبال این بودند که با این تفاهم‌نامه دست‌وبال ایران را ببندند و به خودشان اجازه بدهند هرگونه نقض تفاهمی را داشته باشند. ایران همزمان چنین کاری را نپذیرفت و آمریکایی‌ها نیز تفاهم‌نامه را زیر پا گذاشتند و به آن پشت کردند. در حال حاضر نیز به‌نظر می‌رسد آمریکایی‌ها قصد ندارند به یک تفاهم‌نامه با رعایت حقوق مشروع ایران تن بدهند چراکه این مسأله برای آنها یک شکست محسوب می‌شود و درواقع آنها با هدف تسلیم کردن ایران به این تهاجم دست زده بودند و در وضعیت شکست و تسلیم قرار می‌گیرند.

مجموع قضایا و این‌که رئیس‌جمهور آمریکا طرح اخیر ایران را رد کرده نشان می‌دهد، او همچنان در همان توهمات خود سیر می‌کند و قصد دارد با فشارهای اقتصادی و نظامی، ایران را مجبور به عقب‌نشینی از دستایی